

A tanyai népoktatás rendezése.

(Saját tudósítónktól.) A Délmagyarország szombati számában beszámoltunk a vallás- és közoktatásügyi miniszternek arról a leiratáról, amelyet a tanyai népoktatás végleges rendezése érdekében intézett a város közönségéhez. A miniszter tudvalevőleg az iskolák építési költségeinek fedezésére tetemes anyagi hozzájárulást ajánl fel, ha a város a költség többi, még pedig nagyobbik részét vállalja, a tárgyalásokat idejében folytatja, az előkészítő munkálatokat megteszi, hogy az iskolák építését közvetlenül a háboru után megkezdhesék. A miniszternek az az intenciója, hogy a tanyai népoktatás rendezésével az alföldi magyarságot erősítse és hogy a helyi iparnak és munkáságnak a háboru után az építkezéseknél kenyérkeresetet biztosítson.

A kulturális és szociális szempontból jelentős ügyben érdeklődtünk dr. Somogyi Szilveszter polgármesternél, aki munkatársunknak tett nyilatkozatában kijelentette, hogy a maga részéről nagy örömmel fogadta a miniszter leiratát, amely Szeged iránt való szeretetről és a kormány jóindulatáról tanuskodik és rajta lesz, hogy a város a tárgyalásokat mielőbb megkezdje. Mielőtt a város a miniszteri leirat ügyében érdemlegesen döntene, természetesen tanulmányozni kell a városnak régebbi szerződését, amelyet akkor kötött az állammal, amidőn a tanyai iskolák állami kezelésbe mentek át. A miniszter ajánlata — mondotta a polgármester — minden esetre igen kecsgető, a régi és új szerződés között az összehasonlítást azonban föltétlenül meg kell tenni. Minden tekintetben helyeslem — fejezte be nyilatkozatát a polgármester — a közoktatásügyi miniszter intencióit és hiszem is, hogy a tárgyalások eredménnyel fognak végződni, aminek érdekében a város természetesen meg fog hozni minden olyan áldozatot, amely anyagi teherbíró képességének megfelelő.

Jánossy Gyula tanfelügyelő a következőben nyilatkozott a miniszter leiratáról:

— Amidőn a vallás- és közoktatásügyi miniszter rendelkezése folytán átvettem a szegedi tankerület vezetését, legelső feladatomnak tekintettem, hogy Szeged iskolaügyének akkori állapotát megismerjem és ahhoz mértén elkészítsem azt a népnevelési programot, amely Szeged nemzeti hitvitásának, mint az ország második legnagyobb városának és a Délvidék kulturális központjának megfelel. Tanulmányaim alapján javaslatot tettem a közoktatásügyi miniszternek első sorban a külterületi iskolák rendezésére, mert személyes tapasztalataim arra a meggyőződésre vezettek, hogy a tanyai iskolák ügye gyökeres reformra szorul. A miniszter több ízben tett felterjesztésemre az általam kidolgozott népoktatási programot most elfogadta. Az a rendelet, amelyet a miniszter a város közönségéhez és hozzám intézett, arról tanuskodik, hogy meleg szeretettel és nagy jóindulattal karolja fel Szeged népnevelésügyét.

— Részemről meg vagyok győződve arról, hogy a város a tanyai iskolák végleges rendezésére most felajánlott igen kedvező alkalmat örömmel meg fogja ragadni és a miniszter proposícióinak elfogadásával elő fogja segíteni azt is, hogy a helybeli iparosság és munkásosztály az iskolaépítkezések révén közvetlenül a háboru után megfelelő kenyérkeresethez jusson.

— A tanyai iskolák rendezése után rá fog kerülni a sor a belterület iskolaügyének rendezésére, mert ez is sok tekintetben vár fejlesztésre. Erre vonatkozólag is a legapróbb részletekig kidolgozott javaslatomat a miniszterhez már fölterjesztettem. Remélem, hogy rövid időn belül a miniszternek a

várossal szemben eddig is tapasztalt jóindulata e kérdés eldöntésénél újból meg fog nyilatkozni.

Oh nők, ti drága nők...

*

Oh nők, ti drága nők, mily édesek vagytok ti gyönyörűséges, sóhajfinom, lepkekönyvű — csak olykor kilenvenkilós — városi nők. Ti csupa egyetlen szőkék, barnák, feketék és langyosak, sok habbal a nyakatok körül a la Stuart, — el kell végre mondanom, mennyire imádlak benneteket, mert versben nem mondhatom el. Versben tíz esztendő óta nem illik szerelemnek lenni, különösen most nem, mert a Dunántúli bácsi nagyon haragszik, ha valaki rövid, beosztott sorokban hódol a kedvesének. Prózában talán szabad. Drága cenzor bácsik, maguk fiatalok és főleg katonák, hát megértene engemet.

Tudjátok-e ti drága nők, kegyelmesek és méltóságosak, nagyságosak és nagyságák, hogy huszonhét hónapja háboru van? Persze, hogy tudjátok. Azt is észrevettétek, ugyebár, hogy azok a komisz férfiak — akiket közlöltek sokan a hősi halál után is kecsesen följelentettek mint bujkálókat — olyan szemtelenek, hogy állandóan magukról beszélnek. A Karesi elmondja, hogyan sebesült meg, a Béla elmondja, hogyan operálták meg, a Pista elmondja, hogyan verekedett egymaga öt taljással, — szóval nagyon szerénytelenek és önzők ezek a férfiak egy idő óta. Rólatok, édes kicsi és nagy nők, akik pedig apáitok és férjeitek utolsó csepp vérére s mi több (vagy kevesebb?) — pénzét sem kimélve, kétszázötven koronás csizmacskatopánkákat vagy cipelőcskebakancsokat és több ezer koronás állati szőrzeteket vesztek magatokra, rólatok, akik tegnaptól mára változtatjátok a divatot, akik rajokban vonultok ki a korszóra, akik megostromoljátok a színházakat (ahol apró kurtizánok hálósobáit mutogatják), rólatok, óh bűbajos, hallatlanul finomlelkű nők, szerkisem akar beszélni. Nem akar, — disznóság! — Komolyan mondom és őszintén, veletek érzek.

Emlékezzetek csak: három évvel ezelőtt elég volt, ha egy derék uriember fölött dölőfősen elnéztetek, ajkbiggyesztve, mint egy sértett királynő. Micsoda esemény volt az! Tíz szalonban, husz kávéházban csak erről elfordítottatok fűrtös fejcskéket — s este beszéltek a férfiak. Akárcsak valamelyik primadonna (primadonna? — mely ismeretlen fogalom!) új nadrágszerepéről. Azóta sokszor próbáltatok elnézni a férfiak fölött. Sokszor eregettétek szemetekből a mérges kis tűznyilat, azóta talán új fogásokat is kisütöttétek, hogy észrevegyenek benneteket a háboru huszonhetedik hónapjában. A hetvenedik toalettet rendeltétek meg — mert ebben a vérviharban lemondóknak és áldozatkészeknek kell lennünk, nemde? — és félháborító! — még mindig nem számítottok annyit, mint Keszeg András vagy Kohn Bernát, aki a frontról jön haza rongyosan, véresen, csonkán. Nohát ez tűrhetetlen.

Oh nők, oh pesti nők, ha tudnátok, mit érez ilyen igazságtalanság láttán a költő! A költő ugyan, a számár, megérdemli, hogy szenvedjen, sőt azt is megérdemelné, hogy

megköveztesse, mert a költő volt az, ki évezredek át rátok rakott holdsugarat, csillagot, aranyat, selymet, bíbort, drágakövet, illatot, fényt, habot, a költő volt az, aki megzavarta elméteket, elhítetvén veletek, oh, szerencsétlen szép lányok, hogy ti valóban csupa holdfény, bíbor, arany, selyem stb. vagytok. S hogy tehát töletek függ élet és halál. A költő összeszűrte a lirát a női hiusággal s ez a kettő leteperzte az igaz férfiak légióját. Most itt a megtorlás. Hasztalan löveltek megsemmisítő pillantásokat, hiába akar kifecakodni bársonyos nyakatok a gögtől, szegény nők, be vagytok pácolva a különféle vezérek jelentéseibe. Oh, azok a gyilkos katonák!

De ez nem tarthat így örökké. Hölgyeim, ti drágák, ne hagyjátok magatokat. Esküdjetek meg, hogy igenis, kivíjátok régi jogaitokat: a veletek való kizárólagos foglalkozást, a szeszélyeiteknek való föltétlen hódolást, a férfinem alávetettségét és akaratlanságát. Az életekre állok, visszavívom királynői rangotokat, minden doktornéból hercegnőt, minden kishivatalnoknéból grófnőt, minden hentesnéből bárónőt csinállok, ha megígéritek, hogy hetenkint csak egyszer változtatok divatot, ha megesküsztok letagadott éveitekre, hogy egészen közönséges, az Isten képére teremtetten emberek akartok lenni és ha külön megesküdtök a még letagadandó éveitekre, hogy nem akarjátok férjül venni e sorok bátoratlan, reszkető íróját.

Molnár Jenő.

A.P.O.L.L.O

MOZGÓ SZÍNHÁZ.

Vasárnap, november 5-én

Izgalmas amerikai
börtörténet!

A pénz ördöge.

Dráma 3 felvonásban.

Előadás d. u. 2. órától kezdve. — Gyermekjegyek csak az első előadásokra érvényesek

VASS MOZGÓ-SZÍNHÁZ
:: TELEFON 807. ::

Vasárnap, november 5-én

Az amerikai kinematográfia
remeke!

Az élet mostohái.

Dráma 5 felvonásban.

Előadások délután 2 órától kezdve. — Gyermekjegyek csak az első előadásra érvényesek.